

El valencià al món

ASCENSIÓN FIGUERES GÓRRIZ Presidenta de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua

El títol de l'article, «El valencià al món», pretén ser una reflexió sobre el treball que la institució normativa, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, realitza no sols dins de la Comunitat Valenciana sinó també més enllà del nostre territori, perquè la nostra llengua es mantinga viva i siga, cada volta més, un vehicle de comunicació, sobretot, entre els ciutadans de dins de casa.

La situació del valencià s'ha corregit en els últims anys, sobretot, des de l'aplicació de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, ja fa més de vint-i-tres anys, però encara és francament millorable.

En la mesura que l'anomenat conflicte lingüístic s'ha superat, la llengua ha guanyat un protagonisme que mai hauria d'haver perdut, i d'això s'ha beneficiat tota la societat valenciana.

Per sort, hui vivim un moment esperançador en el camí de la recuperació de la llengua. No estem en la millor situació possible, però en comparació amb altres llengües minoritàries, el valencià no corre un perill imminent. El valencià compta amb la consideració de llengua oficial i està present en l'escola i en la vida pública, oficial i quotidiana. Però no és prou.

En eixe camí de recuperació del valencià fins a la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, dos han sigut els fets fonamentals que han contribuït a la conservació del valencià: l'Estatut d'Autonomia del 1982 i, com ja he citat abans, la Llei d'Ús i Ensenyament. Hui, a més, amb la incorporació de l'AVL en el text de l'Estatut, es garanteix el suport oficial a la nostra llengua.

En eixa projecció de la llengua, l'Acadèmia vol jugar un paper clau. Durant els cinc anys d'existència, l'ens normatiu ha procurat trobar el consens necessari. Des de les seccions de Gramàtica, Lexicografia,

Onomàstica, Documentació Lingüística i Literària, Foment de l'Ús del Valencià, Assessorament Lingüístic i Publicacions, s'ha fet un treball intens.

Fruit d'eixe treball, els ciutadans valencians ja tenen a l'abast el *Diccionari ortogràfic valencià* i la *Gramàtica normativa valenciana*, dos obres fonamentals en el procés de normalitat que l'Acadèmia impulsa des del consens, la generositat i l'equilibri de les diferents sensibilitats representades al si de la institució normativa, i que tindran continuïtat amb uns altres, com el *Diccionari normatiu*.

Les obres de l'AVL s'han inspirat en els gramàtics i lexicògrafs valencians, en la realitat lingüística genuïna, en la tradició literària valenciana, en la normativització consolidada, en la voluntat d'integració de totes les sensibilitats, en la recuperació de formes lingüístiques genuïnes i en la prioritització de les formes més habituals en l'idioma valencià, sense excloure'n les clàssiques.

Sense dubte, eixe és un procés d'equilibri gens fàcil d'aconseguir, ja que el principal debat acadèmic consistix en el fet d'arribar a un punt d'equilibri eclèctic i harmònic entre un model culte de llengua, respectuós amb la convenció gramatical i fidel als clàssics, i la parla viva que ha evolucionat fins als nostres dies i que caracteritza el valencià actual.

Però, a més, en este espai de temps, també hem publicat el *Llibre blanc sobre l'ús del valencià*, nombroses publicacions dins de les diferents col·leccions editades per la mateixa AVL o hem firmat convenis amb les universitats públiques valencianes i amb altres entitats, per a dur a terme treballs d'investigació i de promoció exterior de la llengua i la cultura valencianes.

Per esta raó, l'Acadèmia ha encetat un camí de compromís dirigit a fomentar i a recuperar la normalitat lingüística del valencià, tant dins com fora del nostre

territori, perquè tenim l'obligació de fer-nos veure i que se'ns escolte lluny de les nostres fronteres. El valencià està hui més present que mai en tots els àmbits.

En eixa tasca, l'AVL ha obert diverses línies per a fomentar l'ús de la llengua: beques per a tècnics i investigadors, cursos per a immigrants, ajudes a publicacions i emissores de ràdio d'àmbit local o comarcal, convenis amb la Universitat d'Alacant, a través de l'IVITRA i la Jaume I per a impulsar la llengua, la literatura i la cultura valencianes en universitats europees, etc.

El programa de lectorats, junt amb les universitats, ens ha permés tindre una presència en universitats com Venècia, Roma, Cambridge, Kent at Canterbury, Messina o en l'École Nationale des Chartes, de París. A més s'han organitzat conferències i jornades en les universitats de Cracòvia o Budapest, on han participat membres de la institució normativa.

No menys important, encara que a un altre nivell, ha resultat la col·laboració iniciada el 2002 amb els centres valencians de l'exterior. Al llarg d'estos anys se'ls han facilitat més de 4.000 llibres, discs i vídeos en valencià. També s'han organitzat 19 cursos en els centres de San Juan, Rosario i Bahía Blanca, a l'Argentina, i en la capital de l'Uruguai, Montevideo.

Estes iniciatives s'han completat amb les activitats realitzades en col·laboració amb l'Institut Cervantes amb la finalitat de promoure la cultura valenciana en l'exterior aprofitant la xarxa de centres del institut espanyol. Esta magnífica plataforma ens ha facilitat que la nostra veu i la nostra realitat haja estat present en fòrums internacionals, com ara Lisboa, Sofia, Palerm o Rosario.

L'Institut Cervantes i l'Acadèmia hem organitzat a Amman una exposició sobre el *Tirant lo Blanch*. Una de les obres més importants de la literatura clàssica valenciana ha estat present a Jordània dins d'una sèrie d'activitats culturals que han servit per a visualitzar el fet valencià i donar-nos a conèixer en aquell llunyà país.

L'entesa amb l'Institut Cervantes ha facilitat que l'Acadèmia forme part de la Casa de las Lenguas Ibéricas, concebuda com un espai de diàleg i cultura promoguda conjuntament per l'Institut i per la Universitat d'Alcalá de Henares, i on participen totes les institucions acadèmiques de l'Estat espanyol i de Portugal, a més de les acadèmies dels països de llengua hispànica.

Hui, més que mai, el valencià està present a Europa. L'Acadèmia, amb el seu treball, dóna suport a totes aquelles iniciatives que signifiquen promoure, fomentar i projectar la llengua i la cultura valenciana en qualsevol àmbit. Fins i tot el Parlament Europeu reconeix l'existència de la nostra llengua amb la qual tots els valencians podem adreçar-nos a les institucions de la Unió Europea.

La celebració del Dia Europeu de la Llengües ha de ser un estímul per a veure com les llengües minoritàries no sols tenen sentit, sinó que tenen futur. La vella Europa també ha de ser l'Europa de les llengües, l'Europa de la diversitat lingüística, on el foment del plurilingüisme, l'aprenentatge de les llengües i la interculturalitat servisquen per a salvar i conservar les llengües minoritàries.

En plena era de la globalització resulta esperançador imaginar que llengües com el valencià poden sobreviure si, amb l'esforç de tots, som capaços de projectar-la a la nostra societat i al món. El valencià té futur i en eixe procés de foment del signe d'identitat que ens diferencia com a poble, l'Acadèmia vol tindre una presència activa.

Els valencians som un poble que, des dels seus orígens, hem compartit amplis espais de convivència. En primer lloc, al si de la Corona d'Aragó, després amb Espanya, i ara també amb la Unió Europea. No és casualitat que en les societats multilingües proliferen els estudis de sociolingüística. Nosaltres hem sigut des dels anys seixanta pioners en este tipus d'estudis.

Per a acabar, voldria recordar una frase del nostre humanista més universal, Joan Lluís Vives. «Tot viu i creix per la concòrdia: tot s'acaba i mor per la discòrdia». Cal tindre presents estes paraules, per a sentir-nos un poble orgullós de la societat que hem creat i per a avançar en el coneixement i en l'ús de la llengua que entre tots hem sabut conservar.